

HADTÖRTÉNELMI APRÓSÁGOK.

Adatok az 1621-iki hadviseléshez.

GYÖNGYÖSI ferenczrendi klastrom könyvtárának F10-el jelzett, Celeberrimi sacre theologie necnon iuris pontificis doctoris et artium magistri, ac ecclesie Patauieni. Canonici dmi Michaelis Lochmayr sermones de sanctis perutiles: cum vigin-titribus sermonibus magistri Pauli Wann annexis feliciter incipiunt czímű példányának bekötési tábláján és czímlapján a következő bejegyzés van:

Anno 1621 aprill Herentsheny István, Szeky Mattius Nagy Jakab etc minthegy 25 magokkal vegezven a belsöokhel mentenek feol az Fileky, várba Jahofy Ferencz kapitánt kirekesztven tartottak megh varat az föl: Ferdinand esaszar számára.

Aprill Redeý Ferenczet Szabadkanal az filekék es Szecsenyiek vertek feol es betegsegbul leon hala(la) Fileken.¹

11. Aprill. Saárföy Giörgy es Sallangy Giörgy adta feol a esaszar hivseger(e) Szecsent: az fileky hadnak Roty Orbant kapitánt es Szogyoy Gergelyt kapitánt megh fogadta. Az porkolábot az kapuban luttek megh s azo kyvel az Saárföy Georgy szolgálaianal loves miat mind Szecsenben es 13 vitez ember veszett.²

22 Aprill Rakoczý Giörgy szállotta megh Szechent hat ezer lo-vassal es gyaloggal Saárföy Giörgy ki az belseö arulok miatt megh

¹ *Angyal Dávid* a milleniumi magyar történelem VI. kötetében a 309. lapon csak megközelítőleg állapíthatta meg ennek a merényletnek a helyét: Rimaszombat alatt. De masrészt ez az adat Murány urának Széchynek egy ideig kétségbe vont ártatlansága mellett szól, kit Bethlen a gonosz kaland intézőjének tartott.

² Ime Szécsény meghódolásának pontos dátuma, melyet Angyal, korábbra, a szabadkai (nála rimaszombati) merénylet elébe tett.

nem tarthatvan es sohonna segetsege nem leven del uthan ket oranal hitre adta megh. Szecsent. Masnap megh egettety Rakoczý egyik reszet az hostatnak.¹

29 Aprill Az hitlevel nem hasznalvan az Saárfoý Giorgý vitetek Filek ala Rakoczýtul Bethlen feýedelemnek. Szokik el Nyitra neveo falubol Saárfoý Giorgý. Fileket szallia Bethlen Gabor feýedelem es harom napigh lovetý leven alatt 12 ezer emberrel es elmegyen Cassa fele alola. Ferdinand csaszar hada szallia megh Uyvarat 32 ezer nemet hadal.

Palfý Istvan Koharý Peter Palfý Miklos Bosnyak Thamas Eszterhas Pal Somogyi Mathias 4 ezred magokkal veszik magokhoz az bania varasokat Zolyommal Bethlen hadat 7 ezer lovast elfutatnak Zolymot Véglest kezekhez veszik megyunk 4 ezer magyarral filek fele Bethlen feýedelem hitlevelen. Megyen Bosnyak uram taborunkbol bekessegrul targyalni az hol Bethlentul hitetlenul megh fogatik az meghfogása uthan egyk resze az hadunknak megh veretik másik resze veretik megh Szentkereszt tajan. Nagy Egyed elesik Palfý Istvan megh fogatik Daroczy Istvan gyermekývel együtt az Bethlen feýedelem (mellett) valo törökóktul megh fogatik és Gacs aloll együt Palfý urammal Erdelyben kuldetnek az fogsagra.²

3 July Fileket Bethlen Gabor 10 ezred magaval megh szallia Herentshenýre es 5 szaz törökkel 28 agýuval lovetety eotod napigh es keveset art neki el szal alola.³

8 July mý reank szallia minden hadaval ki sarkalvan benunket reversalyst kývan tolunk hogý ellenseges keppen megyh Uyvar elebe el varia ellene nem Jarunk.

10 July Indul megh innen Uyvar fele.

Sum liber Dny Georgýi Saárfeoy Et Amicorum eius. Idem Dng concessit usum huius libri Michaeli Patay in continuam.

Mindezen adatok tanulságosan egészítik ki ezen hadjáratra vonatkozó egyéb forrásainkat.

Közli : SEBES GYULA.

¹ Angyal munkájában Bethlen. Pol Levelci, 284-re való hivatkozással Rákóczynek ez a foglalása április 20-i dátummal fordul elő.

² Helyesen következtetett Angyal, a mikor megállapította, hogy Bosnyák és Pálffy elfogatása nem egy napon történt (311. l. 1 jegyz.). Egyebekben azonban eltéréseket látunk a 310. és 311. lapon elbeszéltektől.

³ Angyalnál Füleknak ez az ostroma július 4 datumon van; erre a napra, 3-ikára pedig az előbbi nagy harcot teszi. Herencsényinek itteni jellemzése is ellent látszik mondani magatartása ottani jellemzésének. hogy «alkudozni kezdett, de mivel nem remélt kegyelmet, nem merte feladni a várat.»

Élelmi szerek a vajdahunyadi várban 1682-ben.

Hunyady éllésről való extractus 1682.

Anno 1682 die 29 Novembris.

Vaida Hunyadi Varaban levu nemely élésnek való signaturoja:

Sait anni 1679—80—81 roszt senyved	No	28
Vambeli nyári joféle sait	No	45
nyüves	No	26
Majorsaghi eöszi sait	No	22
Majorsaghi eöszi temlü turó	No	11
Tavalyi temlü turo roszt	No	7
Aszszu pisztrang	No	430
Szalona anni 1679	No	1
anni 1680	No	16
anni 1681	No	26
anni 1682	No	4
Majorsag ui hai	No	4
oria	No	4
Bodon turo anni 1689 nyüves	No	2
anni 1681 nyüves	No	1
anni 1682	No	3
Tehen vai	No	3
Juh vai ui	No	$\frac{1}{4}$
Juh vai ó	No	2
Tavali mez	No	1
Ez idei circiter	No	$\frac{1}{4}$
igen szép raj lesz circiter ejtel		80
Méz circiter	No	30
Egy nehany szalona		
Turo sok van, de az nem jo semminek. ¹		

No 41

Közli: GAGYI JENŐ.

¹ Eredetije: Országos Levéltár. Limbus.